

Ομιλία του Αναπληρωτή Υπουργού Προστασίας του Πολίτη Νίκου Τόσκα σε εκδήλωση για την προσφορά των γυναικών στα Σώματα Ασφαλείας

Είμαστε σήμερα εδώ γιατί θέλουμε να τιμήσουμε την προσφορά των γυναικών στα Σώματα Ασφαλείας. Θέλαμε βέβαια αυτή η εκδήλωση να γίνει ανήμερα της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας, ωστόσο οι υποχρεώσεις μου ως υπουργού εκείνη την ημέρα με ανάγκασαν να βρίσκομαι στο εξωτερικό.

Είμαστε σήμερα εδώ για να πούμε πρώτα από όλα ένα μεγάλο ευχαριστώ στις γυναίκες που υπηρετούν φορώντας τη στολή στην Αστυνομία και την Πυροσβεστική, αλλά και στις γυναίκες που υπηρετούν χωρίς στολή -ως πολιτικό προσωπικό- στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, αλλά και σε φορείς και υπηρεσίες του υπουργείου.

Η 8η Μαρτίου, που γιορτάζεται ως Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, δεν μπορεί παρά να είναι μόνο η αφορμή. Αφορμή για να παίρνουμε το παράδειγμα από τους αγώνες των γυναικών και να θυμόμαστε ότι χωρίς αγώνες και θυσίες, αλλαγές δεν γίνονται σε αυτό τον κόσμο. Όπως πρέπει να έχουμε κατά νου ότι οι αλλαγές προς το καλύτερο -που θεωρώ ότι όλοι προσδοκούμε- δεν είναι ποτέ δεδομένες: Όλοι πρέπει να φροντίζουμε ώστε να πηγαίνει ο κόσμος προς το καλύτερο ώστε να οικοδομούμε ένα καλύτερο μέλλον για τα παιδιά μας.

Αξίζει λοιπόν να θυμόμαστε πώς έχει η ιστορία. Η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας γιορτάζεται στις 8 Μαρτίου για τη μεγάλη διαμαρτυρία που έγινε το 1857 από εργάτριες κλωστοϋφαντουργίας στη Νέα Υόρκη και οι οποίες αξίωσαν να έχουν καλύτερες συνθήκες εργασίας.

Αρκετά χρόνια μετά, το 1909, η πρώτη Διεθνής Ημέρα της Γυναίκας γιορτάστηκε με πρωτοβουλία του τότε Σοσιαλιστικού Κόμματος των ΗΠΑ και υιοθετήθηκε δύο χρόνια αργότερα από τη Σοσιαλιστική Διεθνή.

Μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση στη Ρωσία, η φεμινίστρια Αλεξάνδρα Κολοντάι έπεισε τον Λένιν να καθιερώσει την 8η Μαρτίου ως επίσημη αργία.

Στη συνέχεια, κατά τη δεκαετία του '60, η άνοδος του φεμινιστικού κινήματος στη Δύση κινητοποίησε τον ΟΗΕ που έθεσε υπό την αιγίδα του αυτή την ημέρα για την ανάδειξη των γυναικείων προβλημάτων και δικαιωμάτων.

Πρέπει λοιπόν αυτή η ημέρα να μας θυμίζει όσα κατακτήθηκαν σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο από τους αγώνες των γυναικών, αλλά και πρέπει να αποτελεί ημέρα αναστοχασμού για όλους εμάς.

Να σκεφτόμαστε από πού ξεκινήσαμε ως κοινωνία, αλλά να έχουμε στο νου μας και πού θέλουμε να πάμε. Να βλέπουμε τις κατακτήσεις των γυναικών στο εργασιακό περιβάλλον, αλλά και να αναγνωρίζουμε πού γίνονται τα λάθη, να

εντοπίζουμε πού υπάρχει ακόμα πρόβλημα και να κάνουμε προσπάθειες για να το επιλύσουμε. Και όπως φαίνεται, πίσω από τη βιτρίνα της παγκόσμιας γιορτής, προβλήματα υπάρχουν και είναι αρκετά.

Φέτος, ανήμερα της ημέρας της Γυναίκας συζητήθηκε στη Βουλή, παρουσία του Πρωθυπουργού, του Αλέξη Τσίπρα, η Κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στη μακρόχρονη προσπάθεια του Συμβουλίου της Ευρώπης για να εξασφαλίσει τον σεβασμό των δικαιωμάτων των γυναικών.

Γιατί όσο κι αν λέμε ότι ζούμε σε μια σύγχρονη κοινωνία με κατοχυρωμένη την ισότητα, τα ανθρώπινα και τα ατομικά δικαιώματα, πρέπει να ξέρουμε ότι μόνο ο ιστορικός του μέλλοντος θα είναι ο καταλληλότερος για να κρίνει ποια κοινωνία και σε ποια εποχή ήταν μπροστά από τις άλλες και ποια άλλη πίσω.

Γιατί βλέπετε -το λέω αυτό με αφορμή τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης- υπάρχει και στις μέρες μας ανάγκη για λήψη των αναγκαίων μέτρων σε πεδία όπως αυτό της αντιμετώπισης της βίας σε βάρος των γυναικών και ιδιαίτερα της ενδοοικογενειακής βίας.

Γι' αυτό και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός τόνισε ότι «οι σύγχρονες κοινωνίες, ακόμα και οι πιο προοδευτικές, απέχουν ακόμα πολύ από αυτό που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως πλήρης ισότητα των δύο φύλων». Και επισήμανε ότι η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, αφορά την κοινωνία και είναι ζήτημα συλλογικής στάσης.

Πρέπει να μας αφορά και εμάς, καθώς πρέπει να ενθαρρύνουμε τις γυναίκες που καταγγέλλουν τέτοια περιστατικά σε περιπτώσεις που φτάνουν στα αστυνομικά τμήματα ή σε δημόσιες δομές.

Πρέπει και εμείς να κάνουμε ότι μπορούμε ως Αστυνομία σε τέτοιες καταστάσεις και αυτό το λέω ξέρετε γιατί; Γιατί τέτοιες συμπεριφορές προσβάλουν τον πολιτισμό μας.

Και πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να μην τα κρύβουμε, έστω κι αν όλοι καταλαβαίνουμε ότι είναι πολύ – πολύ δύσκολο για οποιοδήποτε άνθρωπο που φτάνει σε αυτό το σημείο να κάνει το δύσκολο βήμα και να προχωρήσει σε καταγγελίες, σκεπτόμενος -για παράδειγμα- τι θα πει το συγγενικό του περιβάλλον, η τοπική κοινωνία ή αυτό που συχνά ακούγεται: «τι θα πει ο κόσμος;».

Γνωρίζουμε ό,τι υπάρχει πρόβλημα και υπάρχουν στοιχεία για αυτό.

Τα στοιχεία από έρευνα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων δείχνουν ότι ακόμα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η κατάσταση σχετικά με τη βία κατά των γυναικών, είναι σκληρή.

Το ποσοστό των γυναικών που έχει πέσει θύμα σωματικής ή και σεξουαλικής βίας στην Ευρώπη, από την ηλικία των 15 ετών και άνω, είναι μία στις 3 γυναίκες, ποσοστό 33%.

Πρόκειται για 62 εκατομμύρια γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενώ, σύμφωνα με την ίδια έρευνα υπολογίζεται ότι 13 εκατομμύρια γυναίκες σε διάστημα 12 μηνών έχουν βιώσει κάποιας μορφής ψυχολογική βία από έναν τένος ή νυν σύντροφο, όπως δημόσιο εξευτελισμό ή απαγόρευση εξόδου από το σπίτι.

Στην έρευνα αυτή υπολογίζεται, επίσης, ότι κάθε χρόνο 3,5 χιλιάδες γυναίκες πεθαίνουν λόγω ενδοοικογενειακής βίας στις 28 χώρες μέλη της Ευρωπαϊκή Ένωση!

Συνεπώς, η κύρωση της σύμβασης αυτής δεν έχει μόνο μια συμβολική αξία, αλλά ουσιαστικό περιεχόμενο. Στοχεύει στη λήψη αναγκαίων μέτρων για την αντιμετώπιση της βίας σε βάρος των γυναικών και ιδιαίτερα της ενδοοικογενειακής.

Και αυτό, δεν οφείλουμε να θυμόμαστε μόνο την ημέρα της γιορτής της γυναίκας. Το μεγάλο στοίχημα είναι να καταφέρουμε να κινητοποιήσουμε την κοινωνία και τη κάθε γυναίκα ξεχωριστά ώστε περιοριστούν αυτά τα ντροπιαστικά για όλους μας περιστατικά που συμβαίνουν σε μια πολιτισμένη και δημοκρατική κοινωνία. Χρειάζεται από όλους μας να κάνουμε αυτό που πρέπει σε όποιο κρίκο της αλυσίδας κι αν είμαστε.

Χρειάζεται -και το τονίζω ιδιαίτερα στα νέα παιδιά που είναι στις σχολές- να σπάσουμε αυτό που λένε ταμπού και να κάνουμε εκείνα τα μικρά βήματα που μπορεί να σώσουν ζωές. Τη ζωή της συναδέλφου μας, του συνάδελφου μας ή κάποιου από το οικογενειακό μας περιβάλλον. Θα σας πω πού αναφέρομαι:

Όταν ανέλαβα αυτή τη θέση, διαπίστωσα ότι ιδιαίτερα το αστυνομικό προσωπικό εργάζεται σε ένα στρεσογόνο περιβάλλον και είναι επιτακτική η ανάγκη για ψυχολογική υποστήριξη. Γι' αυτό έφερα στην αστυνομία ένα πετυχημένο μοντέλο που λειτουργεί εδώ και αρκετά χρόνια στο εξωτερικό, αλλά και στις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις. Και -πιστέψτε με- έχουν σωθεί πολλές ζωές.

Πρόκειται για την 24 τηλεφωνική γραμμή ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής που ξεκίνησε να λειτουργεί εδώ και πάνω από ένα χρόνο για το προσωπικό της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής. Δεν αφορά μόνο το ένστολο προσωπικό, αλλά και ανθρώπους του οικογενειακού τους περιβάλλοντος.

Θέλω να ενθαρρύνω όλες εσάς. Οι άνδρες συνάδελφοί σας ίσως να διστάσουν, αλλά πιστεύω ότι εσείς θα κάνετε πιο εύκολα το αναγκαίο βήμα. Όταν δείτε να έχει πρόβλημα η συνάδελφός σας, ο συνάδελφός σας, κάποιο αγαπημένο σας πρόσωπο, κάποιος από το οικογενειακό σας περιβάλλον ή

εσείς η ίδια αντιμετωπίζετε μια πιεστική κατάσταση σε προσωπικό ή επαγγελματικό περιβάλλον, μη διστάσετε εκείνη την ώρα να καλέσετε στο τηλέφωνο τη γραμμή ψυχολογικής υποστήριξης. Υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό, εμπιστευτείτε το, θα σας συμβουλέψει και θα σας κατευθύνει.

Είναι το ελάχιστο που θα μπορούσαμε να κάνουμε για το προσωπικό, που ιδιαίτερα στην αστυνομία αλλά και στην πυροσβεστική συχνά αντιμετωπίζει πολύ πιεστικές καταστάσεις στο εργασιακό περιβάλλον. Και επειδή δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα σε αυτό τον τομέα, έχουμε προχωρήσει σε συνεργασία με το ΚΕΜΕΑ στην αγορά εξειδικευμένων ψυχολογικών τεστ που ξεκινά η εφαρμογή τους από μονάδες που χαρακτηρίζονται ιδιαίτερα για το στρεσογόνο εργασιακό περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν.

Το θέμα μας είστε σήμερα εσείς. Είστε εσείς που επιλέξατε να είστε στην υπηρεσία του πολίτη. Με τη γλώσσα των αριθμών, στην Ελληνική Αστυνομία υπηρετούν περισσότερες από 7 χιλιάδες γυναίκες και εξ αυτών μία στις επτά είναι αξιωματικοί.

Διαπιστώνω καθημερινά ότι επιδεικνύουν ζήλο, επαγγελματισμό και υψηλό αίσθημα ευθύνης σε διάφορα πόστα. Σε αντικείμενα όπως η Τάξη, στην Ασφάλεια, στην Άμεση Δράση, στην υπηρεσία εναερίων μέσων της Αστυνομίας, σε εξειδικευμένες υπηρεσίες όπως στα ΤΕΕΜ και την Αντιτρομοκρατική, αλλά σε πρεσβείες της χώρας μας στο εξωτερικό και διεθνείς οργανισμούς.

Κατά το τρέχον εκπαιδευτικό έτος στη Σχολή Αξιωματικών της ΕΛΑΣ μία στους τέσσερις φοιτητές είναι γυναίκα και στις Σχολή Αστυφυλάκων δύο στους 10. Αντιστοίχως, δυναμική είναι και η συμμετοχή των γυναικών στο Πυροσβεστικό Σώμα, όπου επίσης οι γυναίκες υπηρετούν σε υπηρεσίες πρώτης γραμμής. Τις βλέπουμε το καλοκαίρι στην πρώτη γραμμή στα μέτωπα των πυρκαγιών, αλλά και σε φυσικές καταστροφές υπό την καθοδήγηση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Θα μπορούσα να αναφερθώ αναλυτικά στις ρυθμίσεις που έχουν γίνει για τα δικαιώματα και τις παροχές στις γυναίκες που υπηρετούν στα Σώματα Ασφαλείας. Στη στήριξη της μητρότητας, τις μονογονεϊκές οικογένειες, στις πρόσφατες αλλαγές για να διευκολυνθούν οι προσπάθειες για εξωσωματική γονιμοποίηση, ενώ σημειώστε ότι σε λίγο καιρό και το Πυροσβεστικό Σώμα θα αποκτήσει γιατρό γυναικολόγο.

Θέλω να ξέρετε όλες και αυτό δεν κουράζομαι να επισημαίνω: Ότι στην εποχή της κρίσης, μπορεί να υπάρχει μεγάλη δυσκολία για την ικανοποίηση οικονομικών αιτημάτων, αλλά είμαι ανοιχτός στη ρύθμιση θεσμικών αιτημάτων και ενθαρρύνω προς αυτή την κατεύθυνση τη φυσική ηγεσία και της ΕΛΑΣ, και του Πυροσβεστικού Σώματος.

Δίνουμε μεγάλη σημασία στο εργασιακό περιβάλλον και σε κάθε προσπάθεια που γίνεται για την αναβάθμισή του. Θεωρούμε σημαντικό το προσωπικό να λειτουργεί σε ένα καλό εργασιακό περιβάλλον ώστε να επιτελεί απερίσπαστο το έργο του.

Βεβαίως, γνωρίζω ότι αυτό δεν είναι πάντα εύκολο, γνωρίζω ότι δεν μπορούμε να το πετυχαίνουμε πάντα ή κάτω από έκτακτες συνθήκες, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτός είναι ο στόχος μας.

Θέλω επίσης να επισημάνω ότι η παρενόχληση με το νέο νόμο που έρχεται στη Βουλή γίνεται ποινικό αδίκημα. Αλλά πέρα από τις νομικές συνέπειες, η αξιοκρατία δεν έχει φύλο. Και πρέπει να πω ότι η ποιότητα του ανθρώπου φαίνεται στην πράξη όταν κατέχει θέση εξουσίας. Γιατί η ποιότητά του ανθρώπου φαίνεται όταν ο ίδιος ως προϊστάμενος δεν εκμεταλλεύεται τη θέση του.

Διαδικασίες υπάρχουν, οι καταγγελίες πρέπει να προχωρούν, να ελέγχονται και να μην κουκουλώνονται. Γιατί πάντα πίστευα ότι πρέπει ένα Σώμα Ασφαλείας όταν έχει πρόβλημα -μικρό ή μεγαλύτερο- να μην φοβάται να κάνει την αυτοκάθαρσή του.

Ξέρετε, μου λένε μερικές φορές: "Να είδες, πάλι αστυνομικοί εμπλέκονται στην τάδε ή τη δείνα υπόθεση" και τους απαντώ: Δεν πρέπει η Αστυνομία να φοβάται να κάνει την αυτοκάθαρσή της. Όταν δεν καλύπτει τους επιόρκους είναι δείγμα υγιούς οργανισμού.

Και η Αστυνομία, και η Πυροσβεστική είναι ζωντανοί οργανισμοί. Θα πρέπει μάλιστα να το επιδιώκουν γιατί μόνο έτσι πάμε μπροστά, μόνο έτσι μπορεί να εδραιώσουν τα Σώματα Ασφαλείας το κύρος τους στην κοινωνία. Γιατί όλοι εμείς, από τον υπουργό μέχρι τον τελευταίο αστυνομικό είμαστε εδώ για να υπηρετούμε τον πολίτη.

Γι' αυτό και η ποιότητα στα Σώματα Ασφαλείας φαίνεται από το εάν λειτουργούν οι δομές τους, εάν λειτουργούν με αξιοκρατικά κριτήρια και εάν αποδίδεται δικαιοσύνη σύμφωνα με όσα ορίζουν οι κανόνες. Χρειάζεται να αποδίδεται δικαιοσύνη, έστω και αυστηρά - όχι να λειτουργούν στον αντίποδα μιας πρακτικής της επιβολής της εξουσίας μέσω του βαθμού, κόντρα στο δίκαιο και στους κανόνες.

Τέτοιες πρακτικές δεν συνάδουν σε μια δημοκρατική πολιτεία, αλλά δεν συμβάλουν ούτε στην καλλιέργεια της ενσυνείδητης πειθαρχίας στο προσωπικό, της οποίας οφείλουν να έχουν όσοι υπηρετούν στα Σώματα Ασφαλείας. Θα έλεγα μάλιστα ότι όταν η διοίκηση δεν λειτουργεί με κανόνες, καθιστά εξαιρετικά δύσκολο το σεβασμό των υφισταμένων στον προϊστάμενο.

Άφησα για το τέλος την εισαγωγή στις σχολές της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής. Ακούω πολλά νέα παιδιά να λένε ότι θέλω να μπω στην Αστυνομία, την Πυροσβεστική ή το Στρατό γιατί τώρα που υπάρχει μεγάλη ανεργία στην κρίση θέλω να έχω ένα σίγουρο μισθό. Το καταλαβαίνω, το κατανοώ αλλά θα επιθυμούσα ο λόγος να είναι διαφορετικός.

Θα ήθελα όσες ή όσοι επιλέγουν να υπηρετήσουν στα Σώματα Ασφαλείας να το κάνουν πρώτα απ' όλα επειδή θέλουν να υπηρετήσουν τον πολίτη. Και θα ήθελα να επιλέγουν την Αστυνομία επειδή θέλουν να επιτελέσουν ένα λειτουργήμα στην κοινωνία: Να δουλέψουν για το κοινό καλό, εξασφαλίζοντας την κοινωνική ηρεμία στους πολίτες και ένα περιβάλλον ασφάλειας για την κοινωνική ευημερία στο τόπο μας. Να επιλέγουν τα Σώματα Ασφαλείας και επειδή έχουν αναγνωρισμένο κύρος στην κοινωνία, αλλά και όσοι φορούν τη στολή να τιμούν το Σώμα και να μην ξεχνούν ότι είναι εδώ για να υπηρετούν τον πολίτη.

Με αυτές τις σκέψεις και με αφορμή την ημέρα της Γυναίκας, θέλω για άλλη μια φορά να σας ευχαριστήσω για την προσφορά σας. Θέλω να σας ευχαριστήσω επίσης γιατί γνωρίζω ότι δίνετε τον καλύτερό σας εαυτό, πολλές φορές υπό αντίξοες συνθήκες. Και ειδικά όσες παράλληλα μεγαλώνετε παιδιά και πόσο δύσκολο είναι. Όλοι όσοι φορέσαμε στολή χρειάστηκε να στερηθούμε χρόνο που θα θέλαμε να περάσουμε με τα παιδιά μας. Και ξέρουμε πόσοι τυχεροί είμαστε όσοι είχαμε δίπλα μας γυναίκες που μπόρεσαν να μεγαλώσουν τα παιδιά μας σωστά όταν εμείς λείπαμε από το σπίτι γιατί είχαμε υπηρεσία. Ένα ευχαριστώ δεν φτάνει.

Θέλω, τέλος, να απευθυνθώ στα νέα κορίτσια που τώρα φοιτούν στις σχολές και να τους πω: Να μην ξεχνάτε τα όνειρά σας - να έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις σας. Κοιτάτε συχνά ψηλά στον ουρανό, αλλά φροντίστε να στέκεστε πάντα στα πόδια σας.

Να 'στε καλά, καλή δύναμη,

σας ευχαριστώ.